

Предговор към годишния доклад относно политиката в областта на конкуренцията за 2023 г.

**от изпълнителния заместник-председател и комисар по въпросите на конкуренцията
Маргрете Вестергер**

Като направим равностойка на всичко, което се случи през 2023 г., е трудно да разграничим нашите постижения от продължаващите последици от кризата. На фона на все още неутихналата световна пандемия се разрази войната в Украйна, като последиците от тях продължиха да се усещат, принуждавайки Европейската комисия да разпределя вниманието си между, от една страна — продължаващите кризисни мерки, и от друга — постигането на напредък по отношение на дългосрочните ни политически цели.

За щастие, в политиката в областта на конкуренцията, както и в други области, успяхме да осъществим и двете. Що се отнася до кризата, това беше още една изключителна година за контрола на държавните помощи, като бяха взети над 200 решения съгласно Временната рамка при кризи във връзка с COVID-19, както и Временната рамка при кризи/Временната рамка при кризи и преход в подкрепа на икономиката след агресията на Русия срещу Украйна. Това се прибави към вече натоварената програма в областта на държавните помощи — общо над 600 решения.

При антитръстовите правила и картелите натоварването също беше голямо. Взехме пет решения, издадохме шест изложения на възраженията и извършихме седем внезапни проверки. Сред тях бяха някои знакови дела, като например глобата срещу *Intel* за злоупотреба с господстващо положение на пазара на централни процесори (CPU) за компютри, както и първото по рода си решение за картел в сектора на отбраната.

Що се отнася до контрола върху сливанията, увеличаването на дейностите по сливания и придобивания, причинено от кризата, доведе до още една трескава година за Комисията. През 2023 г. приехме 333 решения за сливания, от които 271 бяха одобрени по опростена процедура. В 11 предложени придобивания Комисията се намеси и забрани едно предложение за сливане — придобиването на *eTraveli* от *Booking*. Особен беше случаят с *Illumina*/*GRAIL*, по който въпреки нашата забрана година по-рано, все още се наложи да работим по възстановителните мерки, съгласно които *Illumina* трябваше да развали сделката.

Успоредно с цялата тази дейност Комисията продължи да следва приоритетите на политиката, определени в началото на мандата през 2019 г. Що се отнася до цифровия преход, пандемията само ускори процеса. Поради нея беше още по-наложително ЕС да въведе правилните политики — политики, които гарантират, че нашите цифрови пазари са отворени, достъпни и безопасни, по начин, който е в полза на европейските потребители и предприятия. Независимо от кризата, последиците от изменението на климата оказват реално въздействие върху Европа и света, показвайки колко неотложно е да продължим прехода към икономика с нулеви нетни емисии.

През 2023 г. работата по важни проекти от общоевропейски интерес (ВПОИ) продължи с бързи темпове. Одобряването на държавна помощ в размер до 1,2 милиарда евро за научни изследвания, развойна дейност и първо промишлено внедряване на авангардни изчислителни технологии в облак и периферни изчислителни технологии включваше седем държави членки и 19 дружества, включително малки и средни предприятия. Тези новаторски проекти ще дадат

възможност за значителен напредък в технологиите за обработка на данни и ще доведат до положителни странични ефекти за ЕС като цяло.

Що се отнася до екологичния преход, политиката в областта на конкуренцията, разбира се, не е най-централният инструмент на Европейската комисия. Но тя играе важна роля за насочването на усилията към намаляване на въглеродните емисии на ЕС. През 2023 г. с държавната помощ по линия на Временната рамка за държавна помощ при кризи и преход усилията на ЕС в областта на декарбонизацията и климата бяха подпомогнати по редица начини — от осигуряването на подкрепа за европейската стоманодобивна промишленост с цел внедряването на водород от възобновяеми източници до вятърната енергия от разположени в морето инсталации и оказването на помощ на работниците във въгледобивните мини при прехода към постепенно премахване на изкопаемите горива в ЕС. Публикувахме и нови насоки за хоризонтално сътрудничество, в които се пояснява по какъв начин дружествата биха могли да си сътрудничат законно, за да направят екологосъобразни подобрения в своята промишленост.

И накрая, през 2023 г. бе отбелязан значителен напредък по Акта за цифровите пазари и Регламента за чуждестранните субсидии. С Акта за цифровите пазари Комисията определи шест цифрови платформи за контролиращи достъпа предприятия, които обхващат общо 22 основни платформени услуги. С Акта за цифровите пазари контролиращите достъпа предприятия се задължават да спазват пълния списък със задължения и забрани, като по този начин ще бъдат осигурени по-богат избор и повече свобода за потребителите и бизнес ползвателите на техните услуги.

Регламентът за чуждестранните субсидии също започна да се прилага през 2023 г. Този регламент ще спомогне за осигуряването на еднакви условия на конкуренция, когато става въпрос за дружества, които получават субсидии от държави извън ЕС. Благодарение на него Комисията вече има правомощието да разследва тази помощ, за да гарантира, че тя няма да доведе до нарушения на нашия единен пазар. А ако все пак се появят нарушения, можем да предприемем подходящи действия — глоби, корективни мерки и дори блокиране на трансакции.

Всичко това се прибавя към продължаващата работа за рационализиране на нашите процедури и правила, за да гарантираме, че те са съобразени с предстоящите предизвикателства. Тъй като през 2023 г. ни се наложи да балансираме между управлението на кризата и постигането на напредък по нашите политически цели, знам, че ще има още много работа. За щастие показахме колко издръжливи можем да бъдем, когато става въпрос за ефективно и последователно прилагане на нашите правила в областта на конкуренцията.

Готови сме.